

2008WMC63 bijlage 2

Inhoudsopgave

1 Inleiding	2
2. Expertisecentrum/ Community Art Lab	6
3. Publieksprogramma / Kunst in mijn Buurt	10
4. Activiteitenoverzicht 2008	11
5. Marketing en promotie	18
6. Organisatie Community Art Lab	21

1. Inleiding

Vrede van Utrecht, historisch kader

Aanleiding voor het programma van Vrede van Utrecht is de historische Vrede van Utrecht waarmee in 1713 een einde kwam aan anderhalve eeuw oorlog. Utrecht was een jaar lang gastheer voor onderhandelaars uit heel Europa. Voor het eerst werkten diplomaten uit zoveel landen samen aan een systeem van conflictbeheersing. In die zin vormde de Vrede van Utrecht een voorbode van wat nu de Europese Unie en de Verenigde Naties zijn. In 2013 viert Utrecht 300 jaar Vrede van Utrecht. De organisatie Vrede van Utrecht heeft de opdracht de viering in 2013 te organiseren als opmaat naar culturele hoofdstad in 2018.

Vrede van Utrecht investeert duurzaam in de culturele infrastructuur in stad en regio. Het cultureel programma van de Vrede van Utrecht maakt een verbinding tussen het bereiken van vrede in Europa in 1713 en het streven naar een nieuwe, hedendaagse vrede. Deze verbinding wordt vooral gestimuleerd door het samenbrengen van bevolkingsgroepen en bespreekbaar maken van hedendaagse conflicten, door interculturele dialoog, door de erkenning van de bestaande dialectiek.

Vrede van Utrecht zet kunst en cultuur in als antwoord op maatschappelijke spanningen én als middel voor het bereiken en bestendigen van sociale cohesie in de samenleving. Community art is daarbij een belangrijke peiler.

Community Art Lab van Vrede van Utrecht

Het Community Art Lab van de Vrede van Utrecht heeft in de afgelopen twee jaar met steun van de gemeentelijke en provinciale overheid in stad en provincie het voortouw genomen om samenwerkingsverbanden aan te gaan, overdracht van expertise te stimuleren en de krachten op dit terrein disciplinebreed en ook intersectoraal te bundelen. Door regelmatig bij elkaar over de schutting en in de keuken te kijken, projecten te documenteren en van onafhankelijk onderzoek te voorzien wil dit 'laboratorium' de verschillende werkvormen van kunst in de eigen buurt (Kunst in mijn Buurt) serieus nemen en een meerjarig perspectief bieden. Op deze wijze worden behalve de intrinsieke waarde van actieve kunstbeoefening met een breed bereik ook de sociale meerwaarde van deze sociaal artistieke projecten zichtbaar gemaakt.

Community Art Lab 2008

Op basis van de evaluatie van Kunst in mijn Buurt /Culturele Zondag 2007 met 60 deelnemende organisaties wordt de koers wat betreft het publiekprogramma vanaf 2008 verlegd van een producerende naar stimulerende en faciliterende functie. De onderzoeksfunctie groeit uit naar een landelijk expertisecentrum.

Community Art Lab / Expertisecentrum

Het Community Art Lab (CAL) is een kennis- en onderzoekscentrum voor community art. Vanuit het CAL wordt onderzoek gedaan en kennis gedeeld.

Publieksprogramma / Kunst in mijn Buurt

Utrechtse organisaties worden inhoudelijk en organisatorisch ondersteund bij hun projecten en er is ieder jaar een eigen activiteitenprogramma Kunst in mijn Buurt. Het Community Art Lab werkt samen met buurtinitiatieven, maatschappelijke en culturele organisaties, ontwikkelingsorganisaties en anderen die werkzaam zijn op het gebied van community art en de maatschappelijke ontwikkeling.

Het CAL wil een flinke impuls geven aan de kunstvorm community art. Het draagt bij aan de productie van kunst in wijken en andere gebieden waar het gebruik maken van kunstinstellingen en produceren van kunst niet voor de hand ligt.

Doelstellingen Community Art Lab

1. Expertise centrum:

- Het versterken van de Utrechtse en landelijke community art praktijk en het opbouwen van een stedelijk, regionaal, landelijk en internationaal netwerk.
- Het ondersteunen van nieuwe community art makers
- Het ontwikkelen van nieuwe werkmethodeken op basis van onderzoek

2. Publieksprogramma:

In samenwerking met Utrechtse kunst en cultuur instellingen, culturele wijkorganisaties, MZO's, scholen, woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars een kwalitatief goed programma maken dat voor een breed publiek toegankelijk is en waar het publiek vooral ook aan meewerkt, meemaakt, meedoet. Het is daarbij van belang nieuwe kunstvormen te ontwikkelen waarin de kracht en creativiteit van deze mensen en hun culturele en fysieke omgeving een centrale plaats innemen. Het is hierbij nadrukkelijk de bedoeling ook die publieksgroepen te bereiken, die zelden of nooit naar kunst- of cultuurevenementen gaan.

Het community art lab heeft in de afgelopen twee jaar een belangrijke basis gecreëerd in de stad en provincie voor verschillende community art initiatieven waarop de komende jaren op verder wordt gewerkt. Hieronder een overzicht van de resultaten van 2006 en 2007

Community Art Lab 2006:

1. expertisecentrum/ CAL

- a) In november 2006 organiseerde het Community Art Lab de werkconferentie Whose Play is it Anyway? Waarin de ethiek en verschillende werkwijzen werden behandeld. Voor deze conferentie werd diepgaander onderzoek uitgezet op de productie 'Máxima Komt' van theatergroep Stut, de 'Pendrecht Monologen' van BAF uit Dordrecht en de

productie 'Kuif' van YO Opera Festival en Werkplaats. Resultaten van het onderzoek zijn gepubliceerd op de web site van het Community Art Lab, onder het kopje 'research'.

b) Vanaf 2006 werd een onderzoeksmethode ontwikkeld waaraan (inter)nationaal grote behoefte was, juist om artistieke processen in relatie tot (lokale) contexten inzichtelijk te maken. De onderzoeksfunctie van het Vrede van Utrecht Community Art Lab, in nauwe samenwerking met de UU en de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU) werd verder uitgebouwd. Bij het onderzoek zijn onder andere community art experts François Matarasso en Rustom Bharucha intensief betrokken geraakt.

2. publieksprogramma / Kunst in mijn Buurt :

De eerste editie in 2006, van het community art programma 'Kunst in mijn Buurt' was specifiek gericht op de praktijk van community theater; ontwikkeling en kennisoverdracht in de vorm van een internationale voorstellingsprogramma en een werkconferentie verspreid over verschillende locaties in de stad Utrecht.

Het community art festival "Kunst in mijn Buurt" betekende een forse impuls voor community art in Utrecht, Nederland en internationaal en een begin van een stevig nationaal en internationaal netwerk. Het publieksbereik behoefde meer aandacht

Community Art Lab 2007

1. expertisecentrum

a. onderzoek

In 2007 heeft het CAL zich qua onderzoek vooral toegelegd op de inhoudelijke voorbereidingen en rapportage van de 'Who Cares' werkconferentie (20 september 2007), een 1-dags symposium waar hulpverleners en professionals uit de GGZ, Welzijn, creatieve therapie en community art kunstenaars bijeenkwamen rond het thema zorgvragende en risicjongeren. Daarnaast vond er ook diepgaand onderzoek plaats bij het project 'In de Naam van de Vaders' (Vadercentrum 'Adam', Laakkwartier, Den Haag), bij de 'Operaflat 2' van YO Opera en bij 'Leven Met Verschillen', een professionaliseringstraject voor jonge (podium)kunstenaars die zich willen bekwamen in community art.

b. de website

Na grondige voorbereiding ging de website van start in het voorjaar 2007. De site fungeert ook voor live-gesprekken zoals dat met community art expert Rustom Bharucha die op 13 december 2007 voorstellingen die deel uitmaken van het onderzoek becommentarieerde.

2. publieksprogramma/ Kunst in mijn Buurt

De Culturele Zondag "Kunst in mijn Buurt" vormde in 2007 het publieksprogramma, uitgebreid naar alle kunstdisciplines, waarin nauw samengewerkt werd met partners aan onderzoek en tal van andere culturele organisaties. Het festival werkte als vliegwiel voor het uitbreiden van het netwerk, het verbeteren van de infrastructuur en het opbouwen van publiek. Projecten die al maanden of weken eerder van start waren gegaan werden tijdens Kunst in mijn Buurt gepresenteerd.

Waar in 2006 nog veel best practices uit binnen- en buitenland werden vertoond, bestond het programma in 2007 voornamelijk nog uit de projecten die vanuit de wijken en bewoners waren geïnitieerd. Uitzonderingen waren The Grenada Playback Theatre uit de Cariben en Hector Aristizabál uit Colombia/Los Angeles, die ook actief betrokken waren bij de werkconferentie 'Who Cares'

In het voortraject naar de Culturele Zondag hebben de verschillende organisaties op initiatief van het Community Art Lab met elkaar kennisgemaakt en zijn er samenwerkingsverbanden ontstaan. Klankbordbijeenkomsten maakten het mogelijk om bij elkaar 'over de schutting en in de keuken te kijken'. De voorbereiding en realisatie van de Kunst in mijn Buurt heeft gezorgd voor een voedingsbodem waar de komende jaren op verder gewerkt kan worden.

2. Expertisecentrum/ Community Art Lab

Landelijke expertisecentrum

Op verzoek van een aantal culturele organisaties en kunstvakopleidingen (o.a. Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, Toneelacademie Maastricht, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden) zal het CAL de ontwikkeling van een landelijk community art expertisecentrum op zich nemen.

In 2008 wordt er samen met het Theaterinstituut en Kunstfactor een begin gemaakt met het creëren van deze plek in Nederland waar kennis, documentatie en de resultaten van onderzoek bijeen worden gebracht. Het landelijke expertisecentrum kent verschillende samenwerkingpartners, onderzoekt community art werkmethodeken, ontwikkelt een werkplaatsfunctie en streeft naar internationale samenwerking.

Onderzoek

Tot nu toe is het diepgaandere onderzoek van het CAL vooral gericht geweest op ethische en artistieke vragen. D.m.v. relatief gedetailleerde audiovisuele registratie van artistieke processen wordt inzicht vergaard in methodeken en in de onvermijdelijke spanning tussen de artistieke en sociale ambities van dit soort projecten. De complexe vraag hoe je de artistieke en sociale kwaliteit van community art kunt bepalen staat daarbij centraal. Het Community Art Lab/expertisecentrum is voornemens de komende vier jaar die vraag systematisch verder te gaan onderzoeken en daarbij een aantal bruikbare instrumenten te ontwikkelen. Hierbij zal nadrukkelijk de expertise van sociale wetenschappers gezocht worden zonder ons uitsluitend op maatschappelijke effectmeting van community art te willen gaan richten, juist omdat dat te beperkt is en te weinig harde gegevens oplevert. Het gaat ons juist om een geïntegreerde benadering waarbij artistiek-inhoudelijke aspecten van community art in samenhang met ethische en sociale aspecten worden onderzocht.

In 2008 gaat het Community Art Lab / Expertisecentrum haar activiteiten uitbreiden via de volgende strategie:

a. Database van community art projecten

Het CAL zal een start maken met het aanleggen van een database waarin alle professionele community art initiatieven in Nederland de komende jaren te vinden zijn. Het betreft o.a. community art projecten op wijk- en plattelandsgemeenschapniveau in Nederland. Het Community Art Lab vraagt de betrokken kunstenaars zo regelmatig mogelijk verslag te doen van de stand van zaken.

b. Diepteonderzoek

We selecteren jaarlijks een aantal projecten voor diepteonderzoek. In 2008 zijn dit:

- de voorbereidingen voor 'Opera Flat 3', die in de loop van dit najaar beginnen en in 2009 tot een nieuwe productie moet leiden.

- Jaar 2 van *Leven Met Verschillen*, waarin Anouk de Bruijn in de Brabantse gemeente Cuyk aan een nieuw community art project begint, Güner Güven in Kanaleneiland en Leidsche Rijn aan de slag gaat en Tessa van Gent met nieuwe vormen blijft experimenteren in de Utrechtse wijk Zuilen
- Jongerenfestival '*radicaal doeffnormaal*' in Eindhoven (wordt van begin - maart - tot eind -december - onderzocht door PSAU Masterstudent Margreet Zwart)
- Public Amusement, een kunstenaarscollectief dat in Amsterdam met 'Expeditie Noord' vorig jaar aan de weg timmerde, heeft het CAL gevraagd om de komende jaren hun '*Expeditie West*' en vervolgprijzen in zuid en oost te onderzoeken op artistieke en sociale aspecten
- *Het Vijfde Kwartier* uit Haarlem dat zich afvraagt hoe hun community art projecten beter kunnen bijdragen aan de door hun gewenste resultaten op sociale cohesievlak.
- *Stut Theater* uit Utrecht heeft behoefte aan lange termijn effectmeting bij publiek en spelers.
- het *Zuilens Fanfare Corps*. Het betreft een praktijkgericht en verkennend onderzoek om te experimenteren met een aantal nieuwe werkvormen voor deze fanfare. Resultierend voortzetting van ontwikkelde, nieuwe activiteiten (en een nieuw beleidsplan) om vanaf 2009 beter in te kunnen spelen op wensen en behoeften van de huidige tijd.

c. Community art werkplaats.

Het Community Art Lab is in gesprek met een aantal kunstenaars die hun kunde op het gebied van community art willen verbeteren. Zij ontwikkelen hun werk in nauw overleg met de curatoren van het Community Art Lab. De curatoren dienen als klankbord. De projecten cq kunstenaars binnen de werkplaats kunnen ook een beroep doen op de ervaring en begeleiding van specialisten op specifieke terreinen.

Voorlopig gaan we uit van circa 4 à 6 deelnemende kunstenaars / projecten per jaar in de Community Art Werkplaats. Gesprekken worden gevoerd met oa

- het *Zuilens Fanfare Corps*,
- de deelnemers van *Leven met Verschillen*,
- *Wies Merckx en dansers*, met betrekking tot het ontwikkelen van community art werkvormen op het gebied van dans.

De deelnemers aan de werkplaats maken automatisch deel uit van de Laboratorium (zie kennis /netwerk hieronder).

d. Onderzoeksstages.

Daarnaast fungeert het CAL als onderzoeksmakelaar tussen de projecten uit de database en een groeiende groep studentonderzoekers van verschillende niveaus, te weten:

- CMV studenten op HBO niveau die een bachelorafstudeerproject moeten uitvoeren (contacten bestaan inmiddels op de Hogeschool Utrecht, Haagse

Hogeschool, Hogeschool Amsterdam, Hogeschool Rotterdam, Hanze Hogeschool in Groningen en Fontys Eindhoven)

- Masterstudenten Kunst en Educatie en CMV op HBO-niveau,
- Bachelorstudenten theaterwetenschappen aan de Universiteit Utrecht en cultuursociologie aan de Erasmus Universiteit,
- Universitaire Masterstudenten theater en cultuursociologie.

Een aantal van de bovenstaande projecten loopt minimaal tot 2010 (Leven Met Verschillen, Opera Flat, Vijfde Kwartier, de Expedities in Amsterdam). Dat maakt ze voor het CAL extra interessant, omdat systematisch onderzoek pas na een aantal jaren bruikbaar vergelijkingsmateriaal gaat opleveren.

Kennisverspreiding / Netwerk

a. On line

De onderzoeksresultaten van de lopende projecten worden wekelijks (of anders zo frequent mogelijk) gevoed aan de onderzoekswebsite www.community-art.nl, zodat studenten, kunstenaars en beleidsmakers altijd toegang hebben tot de beste en verste informatie over community art in Nederland.

Deze website (www.community-art.nl) is in het Engels beschikbaar, zodat de Nederlandse ontwikkelingen op community art gebied ook door geïnteresseerden in het buitenland te volgen zijn. Deze virtuele werkplaats (www.community-art.nl) blijft daarbij het belangrijkste publicatie- en communicatie instrument. Snel gemonteerde (in het Engels ondertitelde) videoverslagen, aangevuld met beschrijvende teksten, worden regelmatig op de community-art site gepubliceerd (www.community-art.nl), zodat collega kunstenaars, studenten en wetenschappers uit binnen- en buitenland de voortgang kunnen volgen.

In de loop der jaren zal er een uniek online archief (in woord en beeld) van community art in Nederland ontstaan. Ook zal het CAL regelmatig DVD's produceren en om de vijf jaar een uitgebreid retrospectief onderzoeksverslag van Community Art in Nederland.

b. Laboratorium

Minimaal één keer per jaar organiseert het CAL een gesloten tweedaagse laboratoriumsessie, waarbij alle bij de lopende onderzoeken en de werkplaats betrokken kunstenaars samen met onderzoekers bijeenkomen om in alle openheid elkaars werk te bespreken op basis van de CAL documentatie en andere voorlopige onderzoeksgegevens. Zo'n eerste sessie staat voorlopig gepland voor december 2008 met als concreet doel gezamenlijk te bespreken wat de geijkte instrumenten zijn om community art effectief te onderzoeken vanuit het oogpunt van artistieke, ethiek en maatschappelijk effect.

Met deze laboratoriumsessie werkt het Community Art Lab aan de ontwikkeling van een aantal "masters" in community art. Deze masters zullen vanaf 2009 gevraagd worden om beginnende community art kunstenaars te coachen. Zodoende ontstaat er een hecht netwerk van community art kunstenaars in Nederland.

Een intercontinentaal en interdisciplinair team van theoretici bestaande uit o.a. Dr. Rustom Bharucha (India), Dr. Marcia Pompeo (Brazilië), Professor Roberto Varea (V.S./Mexico), Professor Carole-Anne Upton, (Ierland), Joakim Stendhall (Zweden), François Matarasso (V.K.), Dr. Sandra Trienekens en Dr. Eugène van Erven reageert op de ontwikkelingen en verbindt ze theoretisch en methodologisch met lopende projecten in hun respectievelijke gezichtsvelden.

c. Netwerken

Het Community Art Lab heeft in de afgelopen twee jaar in stad en provincie het voortouw genomen om samenwerkingsverbanden aan te gaan, overdracht van expertise te stimuleren en de krachten op dit terrein disciplinebreed en ook intersectoraal te bundelen. Op deze wijze wordt behalve de intrinsieke waarde van actieve kunstbeoefening met een breed bereik ook de sociale meerwaarde van deze sociaal artistieke projecten zichtbaar gemaakt.

In het verlengde van wat in de afgelopen jaren in gang gezet is wordt in samenwerking met locale, actieve culturele instellingen en migrantenzelforganisaties de ontwikkeling van nieuwe initiatieven gestimuleerd en een circuit van culturele broedplaatsen en podia in de Utrechtse wijken ondersteund. De inzet van het Community Art Lab is gericht op verankering, verbreding en verdieping van cultuurparticipatie en talentontwikkeling. Het werkveld betreft de zgn. Vogelaar-wijken in de westflank van de stad én andere wijken waar organisaties actief zijn die vanuit een culturele invalshoek aandacht willen besteden aan de processen van wijk- en gemeenschapsontwikkeling.

Het CAL zet zich ook in om intersectorale overlegstructuren van de grond te krijgen met vertegenwoordigers van de politie, woningbouwcorporaties, welzijn- en onderwijsinstellingen, gezondheidszorg en ontwikkelingssamenwerking.

In vervolg op gesprekken en uitwisselingen met beleidsmakers en vertegenwoordigers van culturele instellingen in de provincie (Amersfoort, Houten, Nieuwegein en Woerden) en de regio (Almere/Flevoland) is voor de komende jaren ondersteuning en samenwerking toegezegd bij het opzetten van community art projecten.

3. Publieksprogramma / Kunst in mijn Buurt

Na het Internationale Community Art Festival in 2006 en de Culturele Zondag Kunst in mijn Buurt in 2007, organiseert het CAL in 2008 i.s.m. diverse Utrechtse instellingen een serie van activiteiten in diverse Utrechtse wijken, alle kunstdisciplines, door het hele jaar heen. Kunst in mijn Buurt 08 is een parelketting aan kleinere activiteiten die recht doet aan de aard van de community art projecten. Ze zijn ontstaan op hun eigen plek en tijd en behouden hun grootste kracht als ze op het voor hen meest geschikte moment gepresenteerd worden aan het publiek. Bijkomend voordeel ten opzichte van een groot eendaags evenement als de Culturele Zondag Kunst in mijn Buurt is dat de makers en deelnemers aan de diverse projecten bij elkaar kunnen komen kijken.

Kunst in mijn Buurt 2008 valt uiteen in producties die (mede) geïnitieerd zijn vanuit het CAL en producties waarbij het CAL is gevraagd om samenwerking. Het betreft vaak meerjarige samenwerkingstrajecten en projecten die voortgekomen zijn uit eerder CAL activiteiten. De projecten zijn in tegenstelling tot de manier waarop het projectplan is ingericht niet haarscherp in te delen in activiteiten van het kenniscentrum of activiteiten t.b.v. het publieksprogramma. De meeste projecten die worden onderzocht maken bijvoorbeeld ook deel uit van het publieksprogramma en best practices van het kenniscentrum zullen ook voor publiek toegankelijk zijn etc..

Naast Utrechtse community art- en wijkorganisaties beschouwt het CAL Kosmopolis Utrecht, de Universiteit Utrecht en de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht als belangrijke vaste partners waarmee in verschillende projecten en grote lijnen wordt samengewerkt.

Functie van het Community Art Lab :

a. De medewerkers van het CAL zullen in de projectteams van verschillende culturele en maatschappelijk instellingen meewerken op inhoudelijk, organisatorisch en publicitair gebied. De inzet is kennisuitwisseling, hogere kwaliteit, meer publiek, meer middelen en verbinding met andere initiatieven in stad en provincie maar ook landelijk.

b. Waar leemtes zijn in de Utrechtse community art praktijk zal het CAL initiatief blijven nemen en fungeren als startmotor zodat andere organisaties activiteiten zelfstandig kunnen voortzetten.

4. Activiteitenoverzicht 2008

Hieronder worden beknopte omschrijvingen gegeven van de voor het publiek zichtbare programmaonderdelen. Het CAL zet daarnaast achter de schermen in op een aantal grote lijnen zoals beschreven bij het expertisecentrumcentrum.

I Op initiatief en georganiseerd vanuit het CAL:

I a Kleine conferentie vanuit het expertisecentrumcentrum, december '08

Tweedaagse 'retraite' waar CAL - onderzoeker en programmamaker Eugene van Erven de voorlopige onderzoeksresultaten van 2007 en 2008 presenteert aan de betrokken kunstenaars(organisaties) en op basis waarvan er een diepgaande uitwisseling op gang gebracht wordt. (kenniscentrum en publieksprogramma)

I b Programmaonderdelen van een aantal Culturele Zondagen

Ten behoeve van het Wereldfeest op 29 juni, het Uitfeest op 14 september en de Culturele Zondag (CZ) No Label op 26 oktober worden i.s.m. Utrechtse partners kleine programma's ontwikkeld. (publieksprogramma)

I c 'Who Cares' i.s.m. Cogis

Vervolgtraject van de conferentie 'Who Cares' in 2007 gehouden voor professionals uit de zorg en kunst die werken met jongeren in crisissituaties. Een groep bestaande uit kunstenaars en mensen uit de GGZ inventariseert actuele projecten rond zorgvragende jongeren. Op basis van een kleinschalige casus, ontwikkeld i.s.m. Koers Nieuw West in Amsterdam, verkennen ze verdere onderlinge samenwerking en zetten stappen richting nieuwe gezamenlijk te ondernemen projecten.

Vanuit de onderzoekspoot van het CAL wordt een cultureel project rondom risicovolle jongeren gemonitord. Als het mogelijk is worden twee vergelijkbare projecten in Utrecht-West en Amsterdam-West uitgevoerd. (kenniscentrum)

I d Aan tafel in de Kanaalstraat / Sao Paolodreef e.v.

In vervolg op de succesvolle Iftars –het bij zonsondergang gezamenlijk verbreken van de vasten tijdens de Ramadan- die in 2007 de Culturele Zondag inluidden worden dit jaar opnieuw een aantal culturele wijkmaaltijden georganiseerd. Na overleg met buurtbewoners, winkeliers e.a. is besloten om het religieuze imago van de Iftar te laten vallen en in te zetten op sociale cohesie in de wijk. (publieksprogramma)

I e Internationale producties

Het CAL presenteert ieder jaar een of meerdere internationale best practices. In 2008 willen we i.s.m. het Koninklijk Instituut voor de Tropen het toonaangevende Theatre for Development theatergezelschap Yuyachkani naar Utrecht halen. Grupo Cultural Yuyachkani wordt beschouwd als het belangrijkste onafhankelijke gezelschap van Peru. Yuyachkani maakt theater gebaseerd op dans, muziek, traditie, maskers, symbolen en

elementen uit de Peruaanse cultuur. Naast theaterproducties organiseren de makers seminars, ze geven workshops en hebben een bibliotheek op gebied van theater en volkscultuur. In 2000 won Yuyachkani Peru's National Human Rights Award. Gekoppeld aan een tweetal voorstellingen is er een meerdaagse workshop voor community artists. (kenniscentrum en publieksprogramma)

If Talentontwikkeling

Samen met Kosmopolis Utrecht maakt het CAL deel uit van de Culturele Zondag No Label op 26 oktober 2008. No Label laat een beweging van jonge, cultureel diverse, kunstenaars zien die inhoudelijke en culturele identiteiten met elkaar mengen. Een multidisciplinair programma dat de nieuwste trends op het gebied van grootstedelijke jongerencultuur brengt. No Label vindt plaats i.h.k.v. het Europese Jaar van de Interculturele Dialoog. Gekoppeld aan de CZ vindt op 27 oktober 2008 een internationale expertmeeting over talentontwikkeling plaats onder de titel 'Utrecht Stad van Jong en Divers talent'. De CZ en expertmeeting zijn een initiatief van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en Mira Media.

Bijdrage vanuit het CAL is o.a. Utreg Represents (zie II n) met voortrajecten in Amersfoort, Woerden en evt. andere regiosteden, die uitmonden in deelname aan CZ No Label. Waarbij we inzetten op peer to peer met een aantal jongeren die deelnamen aan Utreg Represents in 2007. (onderzoek en publieksprogramma)

II Co-producties

N.a.v. de programma's in 2006 en 2007 worden de curatoren en productionele staf van het CAL veelvuldig gevraagd mee te werken aan Utrechtse community art projecten. De gebieden waarop behoefte is aan medewerking en advies zijn: concept ontwikkeling, het maken van verbindingen met andere projecten en organisaties, onderzoek, coaching, documentatie, fondsenwerving, zakelijke leiding, productie, PR en publiciteit. Het CAL gaat zo co-producties aan. De financiële bijdrage die meegenomen wordt is nooit een dekking van de productiekosten maar een gelabelde bijdrage op de terreinen onderzoek, kennisoverdracht, documentatie, organisatie- en conceptontwikkeling en publieksbereik.

II a Theater Dichtbij

Iedere laatste zondag van de maand wordt een wijktheaterprogramma in de Stefanus (Overvecht) georganiseerd voor wijkbewoners die door -of in samenhang met- hun maatschappelijk omstandigheden (leeftijd, culturele achtergrond, inkomen) niet of nauwelijks aan deelname aan artistieke activiteiten toekomen. Een project van Stut Theater en Zimihc. Naast voorstellingen van Stut zullen producties of andersoortige programmaonderdelen van makers elders uit Utrecht of daarbuiten worden gepresenteerd waaronder Bureau d'Arts sans Frontieres uit Pendrecht, het Rotterdams Wijktheater en Werkplaats Community Theater Amsterdam. (publieksprogramma)

II b In Overvecht

‘In Overvecht kunst werk plek’ is een tijdelijk project van de Gemeente Utrecht i.s.m. Mitros waarvoor vijf kunstenaars(duo’s) zijn uitgenodigd om afwisselend enkele maanden te wonen en werken in een hoogbouwflat in Overvecht Noord. Zo kunnen zij het dagelijks leven in Overvecht aan den lijve ervaren en de culturele mogelijkheden van de wijk, ‘als bewoner’, samen met andere bewoners, van binnenuit onderzoeken, om vervolgens tot een tijdelijk kunstwerk of gebeurtenis te komen in de openbare ruimte van Overvecht. Het CAL draagt bij aan een presentatie in de wijk in de vorm van een tussenstandprogramma. Zonder het werkproces van de kunstenaars vanuit de Artist in Residency te onderbreken; maar wel door meer van het proces zichtbaar te maken voor de bewoners. Een presentatie in bibliotheek Overvecht met aansluitend een programma in de Stefanus. (publieksprogramma)

II c Leven met Verschillen

In maart 2007 is het driejarig project ‘Leven met Verschillen’ van start gegaan. Het project is er op gericht jonge afgestudeerde theatermakers van faculteiten theater de kans te bieden om gedurende drie jaar theater te maken in de samenleving, uitgaande van wat mensen ter plekke bezighoudt, welke geschiedenis zij met zich meedragen of wat hen verbindt. De initiatiefnemers Zimihc, HKU-Theater, Stut Theater en Kunstfactor-Theater hebben gekozen voor een driejarige verbintenis met de theatermakers vanuit het besef dat deze periode noodzakelijk is om vanuit verdieping resultaten te kunnen boeken die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van artistiek idioom voor theater in de samenleving. Het te ontwikkelen idioom moet spelen op het snijvlak van artistieke en maatschappelijke betrokkenheid. Het CAL is betrokken bij de opzet en ontwikkeling van het traject en de tussentijdse presentaties van de makers. De maakprocessen worden daarbij gevolgd door onderzoekers. (onderzoeksproject en publieksprogramma)

II d YO! De Operaflat 3 en operaproject Deltacollege Kanaleneiland

De Operaflat, een avant-gardistisch community operaproject, werd ontwikkeld voor het tweejaarlijkse YO! Opera festival in 2005. Vijfentwintig mini-opera’s gemaakt door leerlingen van Openbare Basisschool Overvecht en componisten en zangers van negen Nederlandse conservatoria. In 2007 maakte het in een nieuwe versie deel uit van het programma. In 2009 zal de Operaflat 3 gepresenteerd worden op locatie in Overvecht. Het CAL is betrokken bij de verder ontwikkeling waarbij met name de spanning wordt onderzocht tussen het verlangen van YO om grotere participatie van de bewoners te bewerkstelligen, en haaks daaropstaande ‘conventionele’ kunstambities die niet toestaan dat betrokken bewoners en kinderen zelf meespelen in de voorstelling. Daarnaast is er een operaproject met het Delta College Kanaleneiland. (onderzoeksproject en publieksprogramma)

II e Kracht van fanfare en slagwerk in de wijk

Werkplaatsproject met als doel; de gemeenschap liefhebbers van fanfare-muziek in Zuilen en omgeving ‘nieuw leven inblazen’. Concrete aanleiding was de kennismaking van leden

van het Koninklijke Zuilense Fanfare Corps (ZFC) met de muziektheatervoorstelling 'Fanfare de Wetering' op de Culturele Zondag Kunst in mijn Buurt op 23 september j.l. in het Vechthuis bij de Rode Brug. Dit optreden werd verzorgd door muziektheater TAMAR en de Schagense Harmonie op initiatief van het CAL en in nauwe samenwerking met Muziekhuis Utrecht en stichting Zuilen en Vecht en Frappant.

In samenwerking met bovengenoemde partnerorganisaties zal het ZFC in 2008 een muziekwerkplaats met verschillende deelprojecten vormgeven en realiseren waaronder een vervolg op de muziektheatervoorstelling 'Fanfare de Wetering' i.s.m. muziektheatergroep TAMAR . (onderzoeksproject en publieksprogramma)

II f St Zuilen en Vecht op Fort Maarsseveen

Het doel van St. Zuilen en Vecht is de leefbaarheid en de sociale samenhang in de wijk Utrecht NoordWest (Zuilen, Ondiep en Pijsweerd) en in Maarssen te bevorderen door middel van activiteiten op gebied van natuur, cultuur en historie. De Stichting heeft inmiddels drie locaties in beheer waar activiteiten worden ontplooid en ontwikkelt momenteel een plan voor het Fort bij Maarsseveen. Het streven is het Fort meer toegankelijk te maken voor publiek, het organiseren van educatieve en culturele activiteiten en een podium bieden aan activiteiten uit de buurt en de provincie. (publieksprogramma)

II g MZO festival en tentoonstelling

De samenwerking tijdens Kunst in mijn Buurt 2007 heeft geleid tot een stevige relatie met Migranten Zelforganisaties (MZO's). Deze MZO's bleken op gebied van cultuur zeer zwak georganiseerd te zijn. In 2008 zal kennis en kunde van het CAL verder ingezet worden ten behoeve van verdere integratie van de MZO's in het culturele leven van Utrecht. Om te beginnen via twee projecten:

- 'De positie van migranten op de arbeidsmarkt', een expositie waarin werkeloze migranten en vluchtelingen uit twintig verschillende landen door kunstenaars geportretteerd worden. Middels deze expositie met randprogramma stellen Roma stichting Triana, Stichting Lacumaj en Musidal Union Hollande de onevenwichtige situatie op de arbeidsmarkt aan de orde. Ze willen een aanzet maken tot een verandering van houding van zowel werknemers als werkzoekenden ten op zichte van elkaar.
- 'Intercultureel festival Migranten Zelforganisaties'. Als vervolg op het festival van vorig jaar organiseren de 8 samenwerkende organisaties een terugkomend festival dat elk jaar meer MZO's betreft in de programmering en productie. Het BOEG-gebouw aan de Prinses Margrietstraat is de locatie voor 2008. Voor de editie in 2009 is een theaterproductie i.s.m. STUT theater in voorbereiding. (publieksprogramma)

II h Kop van Lombok

Lombox daagt kunstenaars uit Utrecht-West uit om te reageren op de sociologische, architectonische en stedenbouwkundige ontwikkelingen van de Kop van Lombok. Beeldend kunstenaars die hun visie op authentieke en aansprekende wijze delen via een kunstwerk op panelen rond het gebied dat nu nog braak ligt. Voorheen woonden er

mensen en verkochten ondernemers hun waren. Binnen afzienbare tijd gebeurt dat weer. De bouw van een moskee start begin 2008.

De kop van Lombok wordt zo zelf een 'community' kunstwerk. Het CAL heeft twee panelen geadopteerd en coördineert de invulling daarvan met als specifiek thema de schakel tussen West en Centrum, de schakel tussen stedelijk en grootstedelijk. (publieksprogramma)

II i Slinger voor Lombok

Voor het meerjarenproject 'Slinger voor Lombok', initiatief van St. Maanzaad, wil een verzameling van bewoners, kunstenaars en ontwerpers en architecten op 3 plekken in Lombok 'spelen en kunst' samen laten komen.

Fase 1 speelde zich af in 2007 in het Molenpark. Daar werd de eerste 'Slinger voor Lombok' gebouwd: Een schommel met lage gekromde muren eromheen waarop teksten van 16 bekende oudere bewoners staan. Fase 2 van de 'Slinger voor Lombok' richt zich op de Timorkade en omgeving. De Slinger van Lombok fase twee is in januari 2007 gestart met het buurtonderzoek. Fase 3 gaat over een kunstwerk voor Lombok richting stationsgebied en mogelijk op het toekomstige Lombokplein.

Het CAL volgt en ondersteunt 'Slinger voor Lombok' met verslaglegging en onderzoek. Margreet Bouwman schrijft in kader van haar studie Kunst & Educatie (H.K.Tilburg) en mede in opdracht van het CAL een vergelijkingsonderzoek beeldende kunst en theater in community arts. (onderzoeksproject en publieksprogramma)

II j Blendfestival 08

Tweede editie van het gratis eendaags festival voor en door jongeren op 27 juli in park Transwijk (Utrecht Zuidwest). Een 'blend' mix van dans, muziek, beeldende kunst, demonstraties van vechtsporten en meer. Het festival is een project van Het Kaasschaafcollectief en wordt geprogrammeerd en geproduceerd door het KSC-jongerenteam aangevuld met jongeren uit Utrecht-Zuidwest. In het kader van talentontwikkeling en vanuit de gedachte dat een evenement het beste door de doelgroep zelf georganiseerd kan worden. Voorafgaand aan het festival is er een uitgebreid workshop traject.

In 2008 wordt het festival verder ontwikkeld i.s.m. het CAL, UCEE Station, JCC Galecop en evt. Utrecht a/d Nijl. Naast inhoudelijke expertise zal het CAL zich inzetten voor PR en bouwen aan de financiële fundering. (publieksprogramma)

II k SimCity Abstede

De Stichting Kunstmanifestatie op Locatie bestaat sinds 2004 en leidt een nomadisch bestaan. Voor iedere manifestatie kiest SKOL een nieuwe locatie in Utrecht: in 2008, midden juni, is dat Abstede in de wijk Oost. De buurt verbindt zuidelijk Oudwijk met de Sterrenwijk, en is gelegen nabij het prestigieuze Wilhelminapark. De titel SimCity verwijst naar het bekende computerspelletje waarin de speler aan de virtuele stedelijke omgeving bouwt. Het gaat daarbij over de persoonlijke droom om een ideaal woonoord te scheppen. 14 professionele beeldend kunstenaars met landelijke uitstraling zijn uitgenodigd een

bijdrage te leveren. De manifestatie gaat uit van een spel waarbij men zich op de grens beweegt tussen virtualiteit en realiteit waarbij de kunstenaars is gevraagd een plattegrond te maken van de buurt. SKOL vindt het essentieel dat de buurtbewoners, in enige vorm actief kunnen participeren aan de manifestatie. Als onderdeel van SimCity worden de bewoners uitgenodigd om via het internet de wijk in foto's letterlijk op de kaart te zetten. (publieksprogramma)

II l Dit is Abstede

Als reactie op het project Simcity willen de bewoners en in Abstede gevestigde organisaties in een bewonerskunstfestival op zaterdag 24 mei laten zien wat de buurt voor hen betekent. Het groene karakter van de buurt met het volkstuincomplex en wandelroute langs de Minstroom, de dierenweide op het Jongeruserf, de historische waarde en de diversiteit van de bewoners. Bewoners willen vooral ook laten zien dat toekomstige nieuwbouwplannen daarom dienen aan te sluiten bij de historische context en het groene karakter van de buurt. Belangrijk subdoel is om door middel van gezamenlijke culturele activiteiten de sociale cohesie in de buurt te versterken en de integratie van de verschillende groepen inwoners van de buurt te bevorderen. Het festival 'Dit is Abstede' wordt artistiek, zakelijk en publicitair ondersteund door het Kaasschaafcollectief en het CAL. (publieksprogramma)

II m Leidsche Rijn Kerstspektakel

Bij de programmeurs van Cultuur 19 en een aantal kunstenaars in Leidsche Rijn leeft de wens om samen met bewoners een grote community art locatievoorstelling te maken, rond kersttijd in de open lucht. Een multidisciplinaire productie waar veel bewoners van jong tot oud en cultureel divers aan mee kunnen doen en waar heel Leidsche Rijn naar kan komen kijken, misschien wel het begin van een traditie. Samen met het CAL worden de eerste stappen gezet richting realisatie hiervan; het zoeken van een geschikte artistiek leider die op zijn/haar beurt een concept ontwikkelt waarmee via subsidieaanvragen bij fondsen de financiële basis kan worden gelegd. Ondertussen wordt vanuit Cultuur 19 een traject ingezet om voor de productie samenwerkingsverbanden te smeden met kunstenaars, scholen, welzijnsorganisaties, de politie en winkeliers. Het streven is om in december 2008 het eerste Leidsche Rijn Kerstspektakel te realiseren. (publieksprogramma)

II n Utreg Represents, i.s.m. Click F1, Roots & Routes en UCEE Station, in Utrecht en Amersfoort.

Utreg Represents speelt in op de verbondenheid die jongeren voelen met en de trots die jongeren voelen op hun eigen wijk. In elke wijk zijn er groepen jongeren die rappen en teksten maken over hun leven en omgeving. Deze jongeren worden uitgenodigd een rap over hun eigen wijk te maken. Ze worden gecoached door professionals en bekende Utrechtse muzikanten. Uiteindelijk gaan ze op tournee door de stad en de provincie en ze presenteren zich op het Uitfeest en op de Culturele Zondag No Label die talentontwikkeling als thema heeft. (publieksprogramma)

II o Projecten Dox, Merkx & Dansers, Fort van de Verbeelding

Het CAL beschouwt theatergroep Dox, dansgezelschap Merkx & Dansers en de muzikanten van Fort van de Verbeelding als vaste partners en wil ook in 2008 bijdragen aan de ontwikkeling van deze makers op gebied van community art. We zijn momenteel in gesprek over de vorm die de bijdrage dit jaar het beste zou kunnen hebben. (publieksprogramma)

II p De regenboog beschildert mijn huid i.s.m. Movitep en Utrechtse basisscholen
Speciaal voor Utrechtse basisscholen ontwikkelt het CAL een programma rond de ‘De regenboog beschildert mijn huid’; een Nicaraguaanse theatre-for-development (vorm van community art) voorstelling. Een verhaal over twee kinderen, een van het platteland, de andere uit de stad, die een reis te maken vol avonturen waarin ze de oorzaken ontrafelen van het feit dat zo weinig kinderen naar school kunnen gaan in hun land. Over het belang van naar school gaan en het niet vanzelfsprekend zijn daarvan. Het project vindt plaats in het kader van de stedenband Utrecht – Léon. (publieksprogramma)

II q Overige projecten

Naast bovenstaande projecten zijn we in het CAL op de hoogte van een aantal community art projecten die op dit moment in de stad (verder) worden ontwikkeld. Om ervoor te zorgen dat we, als passend, ook deze projecten kunnen ondersteunen en opnemen in het programma is er een bedrag gereserveerd. Het gaat bijvoorbeeld om een evt. aanloop traject richting Europa Cantat 09, een feestelijke presentatie en educatietraject rond het community-filmproject The Utrecht Story en een project i.s.m. Straatnieuws.

5. Marketing en promotie

Publieksprogramma Kunst in mijn Buurt 2008

Kunst in mijn Buurt 2008 valt uiteen in producties die mede geïnitieerd zijn vanuit Community Art Lab en producties waarbij het CAL gevraagd is om samenwerking. Gezien de diversiteit van de projecten, zal per project en in samenwerking met de betreffende partners antwoord geformuleerd worden op de volgende vragen.

Stap	Wat?	Vraag:
Positionering kiezen	Inhoudelijk	Wat willen we met het project betekenen en voor wie?
	Imago	Welke uitstraling kiezen we voor het project?
	Legitimering	Aan welke maatschappelijke vraag willen we het project verbinden?
SWOT		Levenskansen in markt en omgeving Strategische issues
Communicatie strategie	Communicatie doelgroep	Met welke partijen moet allemaal gecommuniceerd worden markt/projectdoelgroep fondsen/sponsors/gemeente/provincie deelnemende instellingen/groepen overige
	Communicatie doelstelling	Welke effecten willen we bereiken bij die communicatiedoelgroepen?
	Communicatie boodschap	Welke boodschap moet naar elke doelgroep worden gecommuniceerd om de bijbehorende communicatiedoelstelling te bereiken?
Marketingplan opstellen		Verwerking Swot en marketingmix (5P), hoe zetten we het in de markt?
Communicatieplan	Opstellen	Welke instrumenten kiezen we uit de communicatiemix
	Maken	Wie gaat wat concreet doen, wanneer, waarmee? Draaiboek
	Uitvoeren	Uitvoeren communicatieplan a.h.v. draaiboek
Evaluëren	Publieksonderzoek	Zijn de doelen gerealiseerd, effect meten

Voorts wordt vanuit de missie van Vrede van Utrecht^[1] per project bekeken wat de toegevoegde waarde voor de communicatie van het project vanuit Vrede van Utrecht kan zijn.

Eigen initiatieven van het community arts programma van Vrede van Utrecht zullen veelal gepresenteerd worden onder het label van Kunst in mijn Buurt. Voor co-producties wordt per productie bekeken wat de meest gewenste manier van presenteren is. De vraag is steeds of de zichtbaarheid van het label Kunst in mijn Buurt de organiserende partij in haar communicatie naar publiek toe juist versterkt. Of andersom: versterkt Kunst in mijn Buurt de organisatie door minder zichtbaar te zijn in de presentatie naar het publiek toe en is het CAL achter de schermen actief, ondersteunend, faciliterend en versterkend in de communicatie.

De expertise om het eigen programma te communiceren hoort uiteindelijk te liggen bij de partners zelf. Gebleken is dat veel partners hier nog een slag in hebben te slaan. Daarom is een doel op zich om daar waar nodig een stevige bijdrage te leveren aan kennisuitwisseling en professionalisering van de communicatie en marketing van de diverse partners.

Community Art Lab/Expertisecentrum

Onderzoek en publieksprogramma kent deels verschillende doelgroepen. Om de onderzoekspoot van het Community Art Lab duidelijk te onderscheiden van het publieksprogramma is het advies van de afdeling communicatie om de onderzoekspoot te labelen met Community Art Lab en het publieksprogramma te labelen met Kunst in mijn Buurt. Dit zal het komend jaar in gang gezet en toegepast worden. Voor beide betekent dit dat er een huisstijl ontwikkeld moet worden.

De onderzoeksresultaten worden op www.community-art.nl op toegankelijke wijze gepresenteerd. In 2008 wordt gewerkt aan een betere toegankelijkheid en een meer heldere presentatie. In verband met het internationale netwerk is aanvankelijk gekozen voor Engels als voertaal van de site. Het streven is de komende jaren toe te werken naar een gespiegelde site met keuze mogelijkheid voor ofwel Nederlands ofwel Engels. Verkeer naar de site wordt gegenereerd door de maandelijkse e-nieuwsbrief die verspreid wordt onder het community art netwerk, bestaande uit kunstenaars, kunstinitiatieven, studenten en wetenschappers en relevante maatschappelijke organisaties uit binnen- en buitenland.

Uiteindelijk doel van de site is hét (inter)nationale kennisnetwerk te zijn voor community art, een virtuele omgeving waar een volledig beeld ontstaat van projecten, onderzoek, netwerken. De komende jaren wordt deze site verder uitgebouwd en doorontwikkeld en wordt expertise op nieuwe mediagebied toegepast. In 2008 wordt in samenwerking met

¹ **Missie Vrede van Utrecht:**

Vrede van Utrecht bouwt aan een culturele infrastructuur en netwerken die bijdragen aan een blijvende versterking van het culturele leven in stad en regio en ontwikkelt een cultureel programma voor 2013 en 2018, dat herkend en gewaardeerd wordt op lokaal, nationaal en internationaal niveau.

de Universiteit Utrecht een format voor webcasting doorontwikkeld tot een bruikbare tool voor projecten, interviews e.d.

Het komend jaar wordt onderzocht op welke manieren zo veel mogelijk verkeer gegenereerd kan worden naar de site. Dit zal zijn door het verder benaderen en actief betrekken van reeds bestaande netwerken, het ontwikkelen van ondersteunende middelen (zoals bijvoorbeeld een papieren nieuwsbrief die verspreid wordt op onderwijsinstellingen die zich op de een of andere manier met community art bezighouden), het verkrijgen van zo veel mogelijk free publicity, het op diverse manieren actief betrekken van het onderwijs bij de onderzoekssite, middels stageopdrachten, aanhaken op het bestaande onderwijs, e.d.

6. Organisatie Community Art Lab

Het Community Art Lab is een onderdeel van Vrede van Utrecht.

Intendant Vrede van Utrecht

Peter de Haan

Zakelijke leiding Vrede van Utrecht

Petra Remmen

Het Community Art Lab wordt gevormd door:

Mira Kho (0,2 fte), curator programma

Werkgebieden:

1. herkomstlanden,
2. beeldende kunst,
3. who cares
4. talent ontwikkeling
5. culturele maaltijd

Eugene van Erven (0,3), curator onderzoek

Werkgebieden:

1. ontwikkelen onderzoek
2. aansturen onderzoek

Rien Sprenger (0,2 fte), programmamaker in de wijken

Werkgebieden:

1. landelijk expertisecentrum community art,
2. voortgang wijkgerichte aanpak en wijkprojecten,
3. ontwikkeling wijkpodia (Zuilen, Abstede, Zimihc)
4. gemeentelijk en provinciaal beleid volgen en adviseren,
5. voorlichting aan andere gemeenten.

Meinke Noordam (0,7 fte), producent

1. coördinatie Community Art Lab,
2. extern aanspreekpunt
3. aanvragen subsidies
4. nationaal centrum

Annemarie de Jong (0,6), assistent producent

1. contacten onderhouden en afmaken,
2. productie,
3. ondersteunen onderzoek
4. secretariaat / kalender project team,

Henk Keizer (0,2)

1. contact met MT, informatie doorgeven
2. strategisch en inhoudelijke ondersteuning.